

Hírlevél 6.

Tudnivalók a vegyi és veszélyes anyagokkal történő munkavégzés hatásairól

GINOP-5.3.4-16-2016-00031

Legfőbb érték az ember- munkavédelem a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmntesítés nemzetgazdasági ágazatban

A Nemzetgazdasági Minisztérium a Széchenyi 2020 program kertében a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programon belül közétette „A munkahelyi egészség és biztonság fejlesztése” tárgyú felhívást melyre a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája, a Munkástanácsok Országos Szövetsége és a Stratégiai és Közszolgáltató Társaságok Országos Szövetsége konzorciumi partnerség keretében sikeres pályázatot nyújtott be. A konzorcium a programban meghirdetett „a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmntesítés” nemzetgazdasági ágazatban a GINOP-5.3.4-16-2017-00031 azonosítószámú támogatási kérelmével közel 75 millió Ft támogatásban részesült.

A projekt keretében a „vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződés mntesítés” nemzetgazdasági ágazatban munkavédelmi képzések és tananyagok valósulnak meg, valamint egy ágazati kutatás jön létre.

Hogyan jutottunk el a kémiai biztonság szükségességének felismeréséhez?

Napjaink életszínvonalát döntően a vegyipar és az általa előállított, és különböző célok elérése érdekében használt termékek határozzák meg. Elengedhetetlen a vegyi anyagok - gyakran igen súlyos egészség- és környezetkárosító hatásának kivédése ill. minimálisra csökkentése.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFETETÉS A JÖVŐBE

A VEGYI ANYAGOK FONTOSSÁGÁT AZ ALÁBBIK MUTATJÁK BE:

- 105 természetes illetve mesterséges elem található a periódusos rendszerben
- 5,5 millió természetben található illetve mesterségesen előállított vegyület
- legalább 100.000 vegyi anyag folyamatosan megtalálható az iparban és a kereskedelemben, 5 -10 %-a veszélyes anyagnak minősül
- Kb. 150-200 anyag bizonyítottan humán karcinogén (daganatkeltő)

ÉLETTANI HATÁSOK KIALAKULÁSA:

A mérgező anyag az emberi szervezetbe is bejuthat (INKORPORÁCIÓ):

- Szájon át (per os)
- Bőrön át (dermálisan)
- Légutakon keresztül (inhalációval, tüdőn keresztüli felszívódással)

A dózis/hatás összefüggés és az emberi szervezet reakciója

A mérgező vegyi anyagok és a belőlük képződő termékek (metabolitok) reakcióba lépnek a szervezettel. A legtöbb mérgező anyag csak akkor okoz tüneteket, ha kellő mennyiségben van jelen. A "dózis" arra utal, hogy mennyi anyag került a szervezetbe. Az anyag koncentrációjával és az érintkezés időtartamával mérik. Minél töményebb az anyag, annál nagyobb a dózis. Minél hosszabban tart az érintkezés, annál nagyobb a dózis.

A mérgező anyagok a velük való érintkezés után hamar mérgezést okozhatnak, vagy esetleg később jelentkezve, akár évek múltán.

Ennek a leírására két szót használnak: **akut és krónikus mérgezés.**

Vízkezelési technológiákban felhasznált leggyakoribb veszélyes anyagok:

- Nátrium-hipoklorit (NaOCl)
- Klór (gáz, cseppfolyós) (Cl)
- Nátrium-hidroxid (NaOH)
- Kálium-permanganát (KMnO_4)
- Vas-klorid (FeCl_2)
- Hidrogén-peroxid /gyenge sav
- Klórdioxid (ClO_2)
- Ózon (O_3)

Veszélyes anyagokkal, illetve készítményekkel végzett tevékenység során az alábbi főszabályokat kell betartani:

- Veszélyes anyagokkal, készítményekkel valamely tevékenység csak igazolható módon bejelentett, törzskönyvezett anyaggal végezhető.
- Foglalkozásszerűen végzett tevékenység csak a felhasználni kívánt anyag vagy készítmény adatait tartalmazó friss *biztonsági adatlap*, valamint *használati utasítás* birtokában végezhető.
- Vegyi anyagot bevételezni, tárolni csak *biztonsági adatlap* és *termékcímke megléte* esetén szabad. A címke nélküli, vagy a jelölés alapján nem egyértelműen azonosítható vegyi anyagot ismeretlennek kell tekinteni és az azonosítás megtörténteig „Nem használható fel!” felirattal kell ellátni.
- Anyagot tárolni csak az erre kijelölt helyen a tűzvédelmi, a mérgező, illetve a kábítószer hatású anyagokra vonatkozó előírások betartásával szabad, tűzvédelmi és mérgező kategóriánként elkülönítve, feliratozva, az engedélyezett mennyiségekkel.
- Vegyi anyagot tartalmazónak kell tekinteni a kiürített göngyöleget mindaddig, amíg mentesítése megtörténik. A mentesítésre kerülő göngyöleget az átmeneti veszélyes hulladéktároló helyen a többi veszélyes hulladék között, a forgalomba kerülő anyagoktól elkülönítve kell tárolni.

Vízkezelési és szennyvíztisztítási technológiákban felhasznált veszélyes anyagokkal végzett tevékenység kapcsán jelentkező kockázatokról, és azok elkerülésének szabályairól részletes összefoglalót is készítettünk,

SZÉCHENYI 2020

mely a projekt anyagai között elérhető.

Fontos tudnivalók:

Veszélyes anyaggal/keverékkel végzett tevékenység végzésének feltételei:

A veszélyes anyagokkal, illetőleg a veszélyes keverékekkel foglalkozásszerűen végzett tevékenység a felhasznált anyag vagy keverék adatait tartalmazó biztonsági adatlap, utasítás birtokában kezdhető meg. Ezeknek a munkavégzés helyén elérhetőeknek kell lenni.

A 2000. évi XXV. kémiai biztonságról szóló törvény hatálya alá tartozó tevékenységet folytatni kívánó szervezet a tevékenység megkezdésével egyidejűleg ezt köteles bejelenteni az egészségügyi államigazgatási szervnek. A bejelentést az egészségügyért felelős miniszter 44/2000. (XII. 27.) EüM rendeletében meghatározottak szerint, elektronikus úton kell megtenni a telephely, illetve ennek hiánya esetén a székhely szerint illetékes egészségügyi államigazgatási szervnek.
<https://www.antsz.hu/portal/?transactionid=2058976810754368247>

Teendő mérgezés esetén:

A vegyi anyagokkal történő expozíció és mérgezési esetek előfordulása esetén a mérgezésekre vonatkozó elsősegély eljárásokat kell alkalmazni az anyagtól, és lokalizációtól függően. Az Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ), a nyilvántartásában szereplő veszélyes anyagokra és veszélyes keverékekre vonatkozó megkeresésre felvilágosítást ad többek között mérgezetten orvosi elsősegélynyújtását és egészségügyi ellátását végzők részére a betegellátáshoz szükséges mértékben, valamint a lakosság részére mérgezések megelőzése céljából a laikus elsősegély-nyújtáshoz szükséges mértékben.

Az információadás 24 órás, folyamatos, továbbá ingyenesen hívható telefonszámon is igénybe vehető szolgáltatás keretében működik:

+36 80 201199 (sürgősségi zöld szám)

Kérjük, kövessenek bennünket!

Budapest, 2018. október hó

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE